

Їхня колонія була стерильною, а ще нещасною. Постійно чогось бракувало, бо просто не могло бути достатньо для задоволення потреб, що невпинно зростали і вже скоро перевищили все, що могли дати ці стерильні умови. Умови, які ніколи не змінювалися. Він був солдатом, і йому його життя здавалося нестерпним. Усім воно таким здавалося, але чи була проблема в них самих? Оточений білою поверхнею, охороняючи спокій королеви, він знову замислювався над тим, що ж у них не так. Йому здавалося, він єдиний, хто взагалі замислюється, або єдиний хто чомусь не хоче просто змиритися з цим. Він переминав лапками: однією, другою, третьою, четвертою, п'ятою, шостою. Навіть це йому набридло, бо він робив це постійно на посту, ще з часів його, здавалося, такої далекої молодості, коли все було набагато краще. Але що саме було набагато краще тоді — він так і не міг зрозуміти.

Повз проходив його давній знайомий — старий робітник. Він, як завжди, тягнув білий корм із далекого кута до інших запасів. Як завжди, цей білий солодкий корм... І тоді до солдата, який ніколи не воював і все життя був радше сторожем, нарешті дійшло — проблема в кормі. Це була єдина їжа, добра їжа. Але з часом вона йому набридла. Щодо інших він не знав, але був певен, що їм так само набридла, як і вся їхня робота. Це все просто не могло не набриднути, хіба ні? Чим більше він думав про це все, тим більше... Стривайте, він же навіть не був справжнім солдатом, точно... З усвідомленням цього, слідом за «єврикою» про білий корм, прийшов сум. Це все справді не мало сенсу.

Стоячи в роздумах, солдат не помітив, як до нього підійшов робітник і запитав: — У тебе все гаразд? Як справи? — він без ентузіазму повів вусиком на знак вітання.

— Та ось замислився про буття... — так само без ентузіазму відповів солдат, з ввічливості повівши вусиком, а не тому, що хотів спілкуватися з прислугою.

— Є в тебе час думати, а в мене немає. Роботи завжди багато... — трохи помовчавши, він додав, — і що ж ти там надумав, друже?

— Чому ми їмо тільки цей білий... Що це взагалі? Бабуся розповідала мені про різноманітну їжу, яку вони їли на ґрунті під високою травою. Про полювання і бенкети, що готували з ворогів після їхніх нападів. Куди поділося все це? Куди поділися вся їжа і висока трава? І чому всі так спокійно це сприймають?

Робітник був трохи спантеличений питанням. Було видно, що він ніколи не замислювався над цим, але зараз думав:

— Бо це єдина їжа, яку нам посилає цей білий світ. Така ж біла, як і він, а ще її завжди вдосталь, вона солодка, дає багато енергії для роботи, — йому здавалося, що він дає максимально логічну відповідь, але солдат дивився на нього байдуже, з ноткою презирства за поверховість його мислення.

— Працювати заради чого?

— Заради королеви, — з ноткою підозри, наче слова солдата містили крихту зради. Він пильно подивився на нього ще мить, а потім продовжив: — Наша королева — наймудріша та найкраща істота на Землі. Вона дає життя, вона і є життя. Ти хочеш поставити під сумнів її авторитет своїми дурними питаннями?

Солдат мовчав. На мить йому стало соромно, але сором швидко змінився відчуттям нерозуміння та несправедливого засудження. Невже його співрозмовник ніколи не ставив собі цих питань? Невже йому справді було байдуже, і він жив у цьому дивному світі, знаючи, як було раніше? Він дивився йому в очі й дедалі більше розумів, що так і є. Робітникові дійсно було байдуже, він був щасливим і вірив у королеву, яка вже дуже давно не виходила зі своєї зали. Солдат бачив її лише раз у житті, хоча зараз охороняв вхід до її покоїв. Зрозумівши те, що було незбагненним для робітника, він сказав:

— Звичайно ні, друже, як ти й сказав, це просто дурні питання, що спали мені на думку від браку роботи.

— Ну-ну, — відповів робітник, — роботи йому бракує, всі ви, солдати, ледарі.

— Він відвів погляд і пішов далі у справах, не бажаючи продовжувати розмову і навіть не попрощавшись.

Солдат почекав, доки він повністю піде й зникне з поля зору. Він знав, що старий Робітник не зрозумів його, бо скоро йому, за хорошу працю, мали підняти харчову квоту, і він міг їсти більше — майже так само багато, як вони, солдати. З цими думками він пішов до їдальні, відчуваючи легкий голод.

Він ішов невеликим тунелем, наповненим світлом, і вийшов до великої зали перед їдальнею. Зараз вона була порожня. Все навколо було білим, гідотно стерильним і виблискувало світлом. Люмінарність простору гнітила його; він не розумів, як можна не помічати, що все довкола якимось... неправильно?

«Королева.» — пронеслося в голові у Солдата, коли він наминав кристалики тієї самої білої їжі, яка завжди поповнювалася в кімнаті їдальні, й ніхто не знав і не бачив, як саме це відбувалося. Усіх усе влаштовувало. Усіх, як завжди, усе влаштовувало.

Королева справді не з'являлася дуже довгий час, не виступала. Але нове потомство прибувало, і мимохідь підкрався непроханий здогад, що Королева може бути мертвою, а потомство матеріалізується так само, як і ця біла їжа. Тобто — абсолютно без жодного пояснення.

Біла їжа викликала залежність. Насправді дивно, бо одночасно із залежністю вона швидко приїдалася й уже давно не здавалася такою солодкою та поживною, як колись, у дитинстві. Вона просто давала сили. І зараз, коли він їв її, не відчуваючи жодного смаку, робив це лише за розпорядком. Лише тому, що йому потрібна була енергія, щоб бути на посту й охороняти... «Королева.» — знову пронеслося в його голові. А що як її справді вже давно немає? У нього був лише один спосіб перевірити.

З глибоких роздумів його витягнув голос Копача, який також зайшов поїсти. У цьому стерильному білому світі копачі були радше сміттярами, які переносили лайно до звалища. Білі стіни були тверді, копачі їм було нічого.

— Привіт, пане Солдате, — Копач повів вусиком на знак вітання.

— Привіт, Копачу, — відповів Солдат, знову не надто у захваті від спілкування з прислугою, та ще й найнижчою.

– А де інші солдати?

– Вони на постах. Вони вже їли сьогодні, – відповів Солдат, дивлячись, як Копач теж почав трапезу.

– Вчора один із них передав, що тепер я можу їсти на два кристали більше, уявляєте? Підвищили мене, – з явною радістю розповідав Копач, не зважаючи, що Солдат слухав і дивився на нього без жодного ентузіазму.

– Радий за тебе. Тобі справді подобається біла їжа? – намагаючись удавати зацікавлення, запитав Солдат.

– Звичайно, так, пане! – без роздумів відповів Копач. – Ця їжа — це найкраще, що є в моєму житті. Скоро трутні дозволять мені їсти її ще більше.

– Чудово, друже... Справді чудово... Справді дякую за компанію, мені вже пора на мій пост. – він попрощався та вийшов з їдальні.

Раптом він зрозумів, що єдиний спосіб дізнатися правду — це якось потрапити до касти трутнів і мати доступ до Королеви. І хоча він зовсім не знав, як саме змінити власну касту, відчував легку радість. Мабуть, тому що в нього з'явилася мета?..

Він вирушив до арени, де трутні часто проводили час, роблячи ставки на боях звичайних мурах за білий корм. Підійшовши до них, він повів вусиком на знак вітання, поклонився і спитав:

– Добрий день, ясновельможні, чи можу я запитати дещо? – підводячись, звернувся він до одного з трутнів.

– Чого тобі? Чому ти не на посту, солдате? – з ноткою єхидства та зневаги відповів один із них, явно не бажаючи розмовляти з нижчою прислугою. Інші навіть не озвалися, просто проігнорували, не бажаючи принижуватися розмовою.

– Я хотів спитати... Як ви стали трутнями? Чи можу я якось змінити касту й стати таким, як ви?..

У відповідь трутні голосно розсміялися.

– Як такий тупий шмат лайна, що приперся сюди замість того, щоб виконувати свої прямі обов'язки, взагалі може питати про підвищення? Йди звідси, доки ми не змусили тебе битися на арені не за корм, а за збереження власного жалюгідного життя!

Що ж, Солдат пішов від них, так і не дізнавшись, чи можливо чимось заслужити підвищення, і не наважившись запитати ще. Вони точно не жартували про бої на смерть заради своєї розваги. Трутні були відповідальними за потомство колонії, а тому Королева наділяла свій гарем безмежною владою, меншою хіба що лише за своєю власну.

Йшли години, дні, тижні. Минуло багато часу, і його знову поглинула робоча рутинна. Проте під тиском постійних роздумів про їхнє буття вона дедалі більше нагадувала тортур. Солдат не полишав спроб дізнатися з чуток, як можна потрапити до касти трутнів, однак ніхто цього не знав.

Аж поки він не зустрів одного з поважних старійшин, який просто сказав, що переходу не існує. Каста визначається від народження і до смерті.

– Але це ж неправильно... – сказав тоді Солдат, відчуваючи, як єдина надія відшукати правду згасає.

– Ти правий, не завжди було так, але тут це працює. Менше замислюйся про таке, синку — тобі ж буде краще, – відповів йому Священник, перш ніж піти до їдальні.

Солдат відчував, як ним заволодіває купа емоцій: розгубленість, безпорадність, страх, відчуття несправедливості, розпач, лютя. Священник, який мав давати віру, пропонував йому просто змиритися... Він не хотів щоб час знову плинув у цій сраній одноманітності всього та неможливості щось змінити... І коли Священник повернувся до нього спиною, він накинувся на нього мандибулами. Священник закричав, коли Солдат рвав його тіло, а старий був безпорадним перед ним, щоб чинити опір.

У ту мить, коли Священник нарешті перестав рухатися, до Солдата прийшло усвідомлення, що він зробив. Він відсахнувся від пошматованого трупа, але замість каяття відчув неймовірну радість.

Він радів тому, що щось нарешті змінилося, що... смак нарешті змінився. Озирнувшись і не помітивши нікого, він продовжив їсти труп Священника просто на своєму посту. Він наминав м'ясо, насолоджуючись тим, що воно не солодке, що воно не біле. Це була мить щастя. Найкраща мить у його житті. Кращим за неї був лише факт, що все зійшло йому з лап. Він сховав залишки тіла у смітті — сил на це вистачало, адже ще ніколи в житті він не відчував такого приливу енергії. Ніхто нічого не помітив. А це означало, що все можна було повторити...

Це давало йому надію. Це наповнювало його життя сенсом, а також збоченим азартом. На його рахунок вже була не одна з'їдена жертва. У колонії виникало дедалі більше питань, а він усе рідше ходив у їдальню по білий корм. Але від справи загадкового канібала колонію відволік землетрус... Усе затремтіло, й ніхто не розумів, що відбувається. Усі були налякані та голосили про кінець світу. А потім це раптово закінчилося, і гул стих так само несподівано, як і почався. Оговтавшись після катастрофи, яку ніхто не зміг пояснити нічим іншим, окрім «промислу Богів», колонія дуже швидко повернулася до звичної роботи.

Минав час, а запаси білого корму перестали поповнюватися. Почався голод. Трутні почали їсти інших мурах — так само, як він колись, так само приховуючи це. За їхніми словами, Королева зникла, але він, звісно, не вірив їм. Солдат уже давно не вірив, що вона взагалі існувала, бо надто довго не бачив у колонії дітей.

Настали справді темні часи. На арені постійно билися за їжу, подекуди вже навіть самі трутні. Солдат тинявся по всій колонії, знову з набитим мурав'ятиною шлунком. Але тепер він уже не був щасливим, бо навіть нова дієта приїлася. Навіть чергування м'яса з білим кормом стало нудним, хоча білої їжі вже навіть не

лишилося і він не думав, але її йому почало бракувати. Це було жахливо. Остаточно задоволення зникло тоді, коли через голод канібалізм перетворився на буденність.

Він знову був нещасним... аж доки не помітив щось нове. У стіні смітника з'явилася тріщина. Він підійшов ближче й лапами почав відгортати купу відходів, у якій раніше ховав рештки своїх обідів — тоді, коли це ще мало якийсь сенс. На його щастя, щілина далі розширювалася, і за тріснутою білою стіною виднілося щось інше...

– Стей! – крикнув йому з-за спини старий Робітник.

Солдат розвернувся й, дивлячись йому прямо в очі, запитав:

– Чому я повинен? Що б це не було, цьому світу кінець.

– Це вихід у великий світ... Місце, де ми жили, було штучним, ось у чому правда... – відповів Робітник. І тільки зараз Солдат помітив у його лапах за спиною... яйця?

– Звідки? – блиснув мандибулами Солдат.

– Ні... – ще більше прикриваючи яйце, робітник продовжив, без надії на розуміння та на шанс вибратися живим із немовлям. – Я знаю тебе давно, Солдате. Ти не та мураха, яка не дасть мені шансу евакуювати наше потомство в безпечне місце, врятувати наше майбутнє...

– Кажі, звідки в тебе ці яйця, або я тебе вб'ю. Кажі що з Королевою?

– Королева зникла. Зникла ще задовго до хаосу. Останніми її словами перед цим було прохання захистити ці яйця. Ти був правий: через цю білу їжу вона довго не могла народжувати, а ще вона...

Він не договорив, лише подивився в очі Солдата. Той уважно слухав, але досі виглядав доволі агресивним. Здавалось, будь-якої миті він міг розірвати Робітника.

– Її немає, і нас скоро не буде. Я знаю, ти був нещасним, ми всі були нещасливими. Проте за тою ущелиною – чистий аркуш. Може, ми були нещасливі, бо постійно гналися лише за своїм задоволенням? Давай, Солдатику, це наш час подумати про інших.

Солдат відступив... Робітник був правий, і перед тим, як заплакати, йому вистачило лише прошепотіти:

– Так... пішли разом.

Він зачекав у щілині, поки Робітник приніс ще одне яйце. Разом вони вилізли у невідомість. Навколо було набагато більше кольорів, повсюди — пил. Вони були серед великих тканинних стовбурів і не знали, куди йдуть. Вони просто йшли в один бік, і йому було важко — він не звик нічого носити. Нарешті ландшафт змінився на безмежну й гладку поверхню...

Перше що вони побачили це велетенську картонну штуку, повністю забиту білим кормом, що був збитим у величезні кубики. Деякі були розвалені на кристали та валялися на деякій відстані від цього. Якщо це була якась будівля, то вона була зруйнована. Вони підійшли перекусити і почали жадібно їсти ненависний корм...

Захопившись, вони не помітили як минула купа часу. А потім Робітник помітив і сказав:

– Годі їсти. Відчуваєш, як дує вітер з того боку? Нам потрібно рухатись туди.

Але Солдат його не слухав. Більше його ніхто не контролював, і він міг їсти скільки завгодно. Нарешті звернувши увагу на Робітника, який намагався відтягнути його від білих кубів, він вдарив його і грубо сказав:

– Йди сам, я тобі вже достатньо допоміг. Те, чим ти займаєшся, безглуздо. Подивися правді у вічі: колонія мертва. Ти можеш іти у невідомість і нести ці, скоріш за все, хворі яйця туди, де на вас на кожному кроці чекатиме смерть. Можливо навіть голодна смерть. – Він змінив тон голосу. – А я лишуся тут і житиму вічно з такими запасами корму.

Він казав ще щось, проте Робітник не став його слухати. Насупившись, повів вусиком на знак прощання, узяв обидва яйця і важко рушив геть із поля зору, далі по безмежно рівній поверхні, заповненій сірим пилом.

Солдат їв днями, точніше — жер. Йому було байдуже на все: він блював і жер знову. Він жер, допоки його серце не стало шалено калатати. Він впав і помер... Помер від зупинки серця. Помер так само, як сорокарічна одинока жінка Маргарита, яку покинули всі. Все, що вона мала — свої квіти, мурашину ферму та цукровий діабет 4 стадії. У неї вже була ампутована права нога, і їй було важко пересуватися. Проте вона продовжувала поливати квіти водою і годувати мурах свого покійного сина цукром. Її син Максим загинув у аварії. Чоловік пішов згодом, бачачи, як його дружина «їде глуздом», не бажаючи лікуватися. А вона просто не бачила сенсу...

Одного дня, коли вона піднялася з ліжка з милицями, їй уже було погано. Але вона пішла на кухню, взяла нову коробку рафінаду та вперто рушила до мурашиного формікарію. Шлях, який здорова людина пододала б за кілька хвилин, для неї був виснажливим і довгим. Потім її серце нестерпно здавило, у голові закружляло, і вона почала падати. Пачка рафінаду випала з рук, милиці полетіли у сторони, і вона з останнім подихом ухопилася за стіл, ледь не перекинувши формікарій. Там вона й померла.

Тіло її ще тиждень не знаходили, аж поки сусіди не повернулися з відпустки та не відчули жахливий запах. В її квартирі, окрім тіла, знайшли зав'ялі квіти, шафку на кухні, забиту пачками рафінаду, та напівживу мурашину колонію. Звісно, ніхто навіть не звернув уваги, що всі дев'ять яєць покоїв Королеви зникли. І так само ніхто не помітив одну пачку рафінаду, що валялася на підлозі біля столу...